

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Tomáše Foltase a soudců Mgr. Davida Hipšra a Mgr. Lenky Krupíčkové v právní věci žalobce: **V. K.**, zastoupen JUDr. Janem Žižlavským, advokátem se sídlem Dvořákova 588/13, Brno, proti žalovanému: **Magistrát města Brna**, se sídlem Dominikánské nám. 2, Brno, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 28. 2. 2019, č. j. 62 A 107/2017 - 107,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

[1] Rozhodnutím Úřadu městské části města Brna, Brno - Líšeň (dále též „správní orgán I. stupně“), ze dne 7. 12. 2016, č. j. MCLISEN 12173/2016/2600/DRY, byl žalobce shledán vinným z přestupku podle § 178 odst. 2 písm. j) zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění účinném pro rozhodné období (dále jen „stavební zákon“), kterého se dopustil tím, že úmyslně v období měsíců leden až duben roku 2016 na rozestavěné stavbě (při ulici N. na pozemcích parc. č. X v k. ú. L., dále též „stavba“) pokračoval ve stavebních pracích spočívajících v dokončení výztuže stropu nad 3. NP, částečné betonáži stropu nad 3. NP, výstavbě okenních překladů v 3. NP a nad okny na severní a jižní fasádě, ačkoliv mu stavební práce byly zakázány rozhodnutím správního orgánu I. stupně ze dne 12. 6. 2013, č. j. MCLISEN 05472/2013/2700/MAL. Za uvedené jednání mu byla uložena pokuta ve výši 45 000 Kč a povinnost uhradit náklady řízení.

[2] Uvedené rozhodnutí napadl žalobce odvoláním. Rozhodnutím ze dne 17. 2. 2017, sp. zn. OUSR/MMB/00007451/2017, č. j. MMB/00007451/2017, žalovaný odvolání zamítl a napadené rozhodnutí potvrdil.

II.

[3] Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného o odvolání žalobou. Shora označeným rozsudkem Krajský soud v Brně (dále též „krajský soud“) žalobu zamítl. Nepřisvědčil námitkám poukazujícím na nezákonnost žalobou napadeného rozhodnutí, resp. jemu předcházejícího rozhodnutí správního orgánu I. stupně. Zejména uvedl, že pro danou věc je podstatné, zda stavební úřad žalobci rozhodnutí o nařízení zastavení prací na stavbě doručil a zda žalobce ve výstavbě přesto pokračoval. Podstatné naopak není, zda měl žalobce pro stavbu vydáno stavební povolení a zda toto povolení nabylo právní moci, jakož ani další žalobcem uváděné skutečnosti. Pro danou věc je nepodstatný i znalecký posudek Ing. S. P. Ostatně žádný názor ve znaleckém posudku nemůže „přebít“ pro žalobce závazné rozhodnutí orgánu veřejné správy (rozhodnutí o zastavení prací). To samé je třeba uvést i ve vztahu k doporučení Ing. P. z února 2013 a k posudku společnosti SARON KAT s.r.o. z dubna 2013. Soud nesouhlasil se žalobcem ani v tom, že jeho postup bylo možno považovat za postup v krajní nouzi ve smyslu § 2 odst. 2 písm. b) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o přestupcích), resp. dle § 24 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Žalobce svým jednáním nenaplnil znaky krajní nouze, neboť nebezpečí bylo možno odvrátit jinak, a nadto institutu krajní nouze nelze zneužívat pro legalizaci dlouhodobého udržování protiprávního stavu. Krajský soud nepřisvědčil ani námitkám, ve kterých žalobce poukazoval na nepřiměřenost, resp. likvidační výši uložené pokuty. Krajský soud uzavřel, že neshledal žádný z uplatněných žalobních bodů důvodným a nad rámec uplatněných žalobních bodů nezjistil žádnou vadu, jež by způsobovala nepřezkoumatelnost či měla za následek nezákonnost žalobou napadeného rozhodnutí, a k níž by musel přihlížet z úřední povinnosti. Proto žalobu jako nedůvodnou zamítl. Rozsudek krajského soudu (stejně jako všechna dále citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu) je v plném znění dostupný na www.nssoud.cz a soud na něj na tomto místě pro stručnost odkazuje.

III.

[4] Proti rozsudku krajského soudu podal žalobce (dále též „stěžovatel“) kasační stížnost z důvodů obsahově podřaditelných pod § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s.“). Z hlediska věcného vypořádání kasační stížnosti identifikoval Nejvyšší správní soud následující okruhy námitek stěžovatele, které pro přehlednost uspořádal takto. V prvním stížním bodě stěžovatel poukazoval na nepřezkoumatelnost rozsudku ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Stěžovatel je názoru, že krajský soud v napadeném rozhodnutí nedostatečným způsobem vyložil úvahy, které jej vedly k zamítnutí žaloby. Nezákonnost ve smyslu § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. pak stěžovatel spatřuje primárně v tom, že krajský soud nezohlednil genezi celé věci, resp. postupy správních orgánů vůči jeho osobě, které

pokračování

shledává nezákonné a šikanózní. Jeho jednání nelze považovat ani za úmyslné, neboť jednal v souladu se závěry znalce Ing. S. P. (ve znaleckém posudku č. 21/95 a v navazujícím komentáři k němu) a dále v souladu s odborným posouzením Ing. J. K. ze společnosti SARON KAT s.r.o. (Zpráva z prohlídky a odborného posouzení ze dne 23. 4. 2013), jakož i v souladu s rozhodnutím správního orgánu I. stupně o zastavení řízení o přestupku ze dne 26. 6. 2014, č. j. MCLISEN 03978/2014/2600/PET. Krajský soud měl nadto vyslechnout Ing. J. K. Nesprávná je navazující argumentace krajského soudu stran námitky o jednání stěžovatele v krajní nouzi. Stěžovatel dále nesouhlasil s posouzením námitky týkající se nepřiměřené výše uložené pokuty. Stěžovatel je názoru, že uložená pokuta je s ohledem na jeho osobní a rodinné poměry likvidační. Sankce, spočívající ve finančním plnění, musí být především výchovná, nikoliv likvidační, což potvrzuje i judikatura Ústavního soudu. Z uvedených důvodů stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

IV.

[5] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že se ztotožňuje s rozsudkem krajského soudu a navrhuje zamítnutí kasační stížnosti.

V.

[6] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[7] Kasační stížnost není důvodná.

[8] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval námitkami poukazujícími na nepřezkoumatelnost rozsudku krajského soudu ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Bylo by totiž předčasné zabývat se právním posouzením věci samé, bylo-li by současně napadené rozhodnutí krajského soudu skutečně nepřezkoumatelné.

[9] Stěžovatel namítal, že krajský soud v rozsudku nedostatečným způsobem vyložil své úvahy, což zakládá jeho nepřezkoumatelnost a následně i protiústavnost. Nejvyšší správní soud stěžovateli nepřisvědčil.

[10] Nejvyšší správní soud při posuzování nepřezkoumatelnosti rozsudků krajských soudů vychází z ustálené judikatury Ústavního soudu (např. nálezy ze dne 20. 6. 1996, sp. zn. III. ÚS 84/94, č. 34/1996 Sb. ÚS, a ze dne 26. 6. 1997, sp. zn. III. ÚS 94/97, č. 85/1997 Sb. ÚS), podle níž jedním z principů, které představují součást práva na řádný a spravedlivý proces (čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, čl. 1 Ústavy), jež vylučuje libovůli při rozhodování, je povinnost soudů své rozsudky řádně odůvodnit (ve správním soudnictví podle § 54 odst. 2 s. ř. s.). To potvrzuje i navazující judikatura Ústavního soudu, např. nález ze dne 11. 4. 2007, sp. zn. I. ÚS 741/06, č. 64/2007 Sb. ÚS, v němž Ústavní soud vyslovil, že „*odůvodnění rozhodnutí soudu jednajícího a rozhodujícího*

ve správním soudnictví, z něhož nelze zjistit, jakým způsobem postupoval při posuzování rozhodné skutečnosti, nevyhovuje zákonným požadavkům kladeným na obsah odůvodnění a v konečném důsledku takové rozhodnutí zasahuje do základních práv účastníka řízení, který má nárok na to, aby jeho věc byla spravedlivě posouzena“. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003 - 52, vyslovil, že pokud „z odůvodnění napadeného rozsudku krajského soudu není zřejmé, jakými úvahami se soud řídil při naplňování zásady volného hodnocení důkazů či utváření závěru o skutkovém stavu, z jakého důvodu nepovažoval za důvodnou právní argumentaci stěžovatele v žalobě a proč subsumoval popsany skutkový stav pod zvolené právní normy, pak je třeba pokládat takové rozhodnutí za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů a tím i nesrozumitelnost ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.“. Nepřezkoumatelností z důvodu nesrozumitelnosti se Nejvyšší správní soud zabýval např. v rozsudku ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75, podle něhož lze „za nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost obecně považovat takové rozhodnutí soudu, z jehož výroku nelze zjistit, jak vlastně soud ve věci rozhodl, tj. zda žalobu zamítl, odmítl nebo jí vyhověl, případně jehož výrok je vnitřně rozporný. Pod tento pojem spadají i případy, kdy nelze rozeznat, co je výrok a co odůvodnění, kdo jsou účastníci řízení a kdo byl rozhodnutím zavázán. Nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů je založena na nedostatku důvodů skutkových, nikoliv na dílčích nedostatecích odůvodnění soudního rozhodnutí. Musí se přitom jednat o vady skutkových zjištění, o něž soud opírá své rozhodovací důvody.“

[11] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek a dospěl k názoru, že není nepřezkoumatelný. Z jeho odůvodnění je zřejmé, z jakého skutkového stavu krajský soud vyšel, jak vyhodnotil pro věc rozhodné skutkové okolnosti a jak je následně právně posoudil. Rozsudek je řádně odůvodněn a je plně srozumitelný. Nesouhlas stěžovatele s odůvodněním a závěry napadeného rozsudku nezpůsobuje jeho nepřezkoumatelnost (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 11. 2013, č. j. 2 As 47/2013 - 30, ze dne 29. 4. 2010, č. j. 8 As 11/2010 - 163). Nepřezkoumatelnost není projevem nenaplněné subjektivní představy stěžovatele o tom, jak podrobně by měl být rozsudek odůvodněn, ale objektivní překážkou, která kasačnímu soudu znemožňuje přezkoumat napadené rozhodnutí (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2017, č. j. 3 Azs 69/2016 - 24, ze dne 27. 9. 2017, č. j. 4 As 146/2017 - 35). Takovými vadami rozsudek krajského soudu netrpí.

[12] Následně se Nejvyšší správní soud zabýval námitkami poukazujícími na nezákonnost rozsudku krajského soudu dle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

[13] Nejvyšší správní soud předesílá, že rozsudkem krajského soudu byla zamítnuta správní žaloba, kterou se stěžovatel domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného, jímž bylo zamítnuto odvolání stěžovatele a potvrzeno rozhodnutí správního orgánu I. stupně. Tímto rozhodnutím byl stěžovatel shledán vinným z přestupku podle § 178 odst. 2 písm. j) stavebního zákona, kterého se dopustil tím, že úmyslně v období měsíců leden až duben roku 2016 pokračoval na stavbě ve stavebních pracích (spočívajících v dokončení výztuže stropu nad 3. NP, částečné betonáži stropu nad 3. NP, výstavbě okenních překladů v 3. NP a nad okny na severní a jižní fasádě), ač mu takové stavební práce byly zakázány rozhodnutím stavebního úřadu (ze dne 12. 6. 2013, č. j. MCLISEN 05472/2013/2700/MAL).

pokračování

[14] V kasační stížnosti stěžovatel ani netvrdí, resp. relevantně nedokládá, že by se vytýkaného jednání nedopustil. Stejně tak nezpochybňuje, že mu předmětné práce byly zakázány pravomocným rozhodnutím stavebního úřadu (ze dne 12. 6. 2013, č. j. MCLISEN 05472/2013/2700/MAL). Neuvádí ani, že by rozhodnutí a zákazu stavby bylo v odvolacím (či přezkumném) řízení, či následně v rámci soudního přezkumu zrušeno. Polemizuje s dílčími částmi rozsudku krajského soudu a dovozuje jejich nesprávnost. Podle Nejvyššího správního soudu nemá žádná z uplatněných kasačních námitek potenciál vyvolat zrušení rozsudku krajského soudu. Krajský soud posoudil věc v souladu s právní úpravou a v souladu s obsahem správního spisu, v důsledku čehož jeho závěry zdejší soud přebírá. Nejvyšší správní soud se tedy plně ztotožnil s hodnocením a závěry krajského soudu v napadeném rozsudku, na který v podrobnostech odkazuje.

[15] K nosným námitkám Nejvyšší správní soud dodává, že není názoru, že by důvodem ke zrušení rozsudku mělo být to, že krajský soud nezohlednil celou genezi dané věci. Předmětem soudního přezkumu bylo shora označené rozhodnutí žalovaného, kterým bylo zamítnuto odvolání stěžovatele a potvrzeno rozhodnutí správního orgánu I. stupně, jímž byl žalobce shledán vinným z přestupku podle § 178 odst. 2 písm. j) stavebního zákona. Uvedená rozhodnutí krajský soud k žalobním námitkám řádně přezkoumal, přičemž zohlednil veškeré relevantní skutečnosti vč. obsahu správního spisu. Pokud pak stěžovatel poukazuje na dřívější postupy správních orgánů (zejména z devadesátých let minulého století), ty předmětem soudního přezkumu nebyly. Z ničeho nevyplývá ani to, že by nyní přezkoumávané rozhodnutí byla výsledkem šikany ze strany správních orgánů, resp. že by tato rozhodnutí byla vedena snahou o likvidaci stěžovatele.

[16] Nejvyšší správní soud není ani názoru, že by byl stěžovatel oprávněn provádět předmětné práce na základě závěru znalců Ing. S. P., resp. Ing. J. K. ze společnosti SARON KAT s.r.o., či jiných stěžovatelem akcentovaných podkladů. Stěžovateli bylo zakázáno provádění prací na stavbě pravomocným rozhodnutím stavebního úřadu ze dne 12. 6. 2013, č. j. MCLISEN 05472/2013/2700/MAL, na kterém závěry znalců nemohou nic změnit. Jak správně uvedl krajský soud, ani názor znalce nemůže „přebít“ rozhodnutí orgánu veřejné správy - stavebního úřadu. Z uvedených důvodů nebylo nutno provádět výslech znalce Ing. J. K. Ani stěžovatelem akcentované rozhodnutí správního orgánu I. stupně ze dne 26. 6. 2014, č. j. MCLISEN 03978/2014/2600/PET, sp. zn. SPD 07/13, neumožňovalo stěžovateli nerespektovat rozhodnutí stavebního úřadu ze dne 12. 6. 2013. Rozhodnutím ze dne 26. 6. 2014, č. j. MCLISEN 03978/2014/2600/PET, sp. zn. SPD 07/13, nedošlo k žádné změně rozhodnutí ze dne 12. 6. 2013. Tímto rozhodnutím bylo zastaveno řízení o přestupku ze dne 26. 6. 2014, kterého se měl stěžovatel dopustit tím, že vyzdíval obvodové zdivo v květnu a červnu roku 2013. Pro nyní posuzovanou věc tak toto rozhodnutí nemá žádnou relevanci. To samé je pak třeba uvést i ve vztahu k dokumentaci skutečného provedení stavby z roku 2011, či k dalším podobným podkladům, které z povahy věci nemohou zpochybnit stěžovateli pravomocným správním rozhodnutím uložený zákaz provádět stavební úpravy na předmětné stavbě (viz výše). Pro danou věc (provádění stavebních prací v období leden až duben roku 2016 v rozporu s rozhodnutím ze dne 12. 6. 2013, č. j. MCLISEN 05472/2013/2700/MAL) je nepodstatné i to, zda stěžovatel oznámil provádění stavebních prací podáním ze dne 17. 4. 2013.

[17] Se stěžovatelem nelze souhlasit ani v tom, že by jeho jednání bylo lze považovat za jednání v krajní nouzi. Podle § 2 odst. 2 písm. b) přestupkového zákona (jakož i podle současného § 24 zákona č. 250/2016 Sb.) lze za krajní nouzi považovat jednání, jímž někdo odvrací nebezpečí přímo hrozící zájmu chráněnému zákonem, jestliže tímto jednáním nebyl způsoben zřejmě stejně závažný následek než ten, který hrozil, a toto nebezpečí nebylo možno v dané situaci odvrátit jinak. Splnění uvedených podmínek prokázáno nebylo. Pro vznik stavu krajní nouze je třeba skutečné, reálné nebezpečí, které přímo hrozí nebo trvá v čase i prostoru, nikoliv jen v představě osoby, která jej odvrací (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 12. 2016, č. j. 2 As 234/2016 - 27). Nadto, jak správně uvedl krajský soud, institutu krajní nouze nelze zneužívat pro legalizaci protiprávního stavu, ke kterému jednoznačně došlo v dané věci. Z uvedených důvodů nebylo nutno za účelem prokázání (zda se jednalo či nejednalo o krajní nouzi) provádět výslech znalce Ing. J. K., či další dokazování (stěžovatel např. poukazoval na projektovou dokumentaci skutečného provedení podle stavu stavby v roce 2011). Z ničeho nevyplývá ani to, že by byl stěžovatel naváděn správními orgány či soudem k trestnému činu obecného ohrožení.

[18] Pro podporu shora uvedených závěrů lze podpůrně odkázat i na rozsudek zdejšího soudu ze dne 26. 2. 2020, č. j. 2 As 67/2019 - 26, ve kterém byla shledána nedůvodnou velmi podobná kasační stížnost nynějšího stěžovatele. Soud mj. uvedl, že: *„Příběh celého stavebního řízení totiž nic nemění na situaci, že stěžovateli bylo v roce 2013 přikázáno zastavení prací na stavbě. Možnost provedení zabezpečovacích prací, o níž bylo jednáno a která plyne ze znaleckého posudku z r. 2013, se výslovně týkala jiných prací, než které stavebník prováděl, což podrobně popsal krajský soud v napadeném rozsudku. Přestože se jedná o stavební práce, u nichž nejsou soudy odborníky, rozdíl je zřejmý. Poukazuje-li stěžovatel na znalecké posudky, je třeba připomenout dobu jejich pořízení (rok 1995 a rok 2013) a dobu spáchání přestupku (léto roku 2016). (...) Je pravdou, že stavba, která nebyla dokončena během dalších let po znaleckém posouzení, mohla dále chátrat. Bránit tomu ovšem nelze vlastní stavební iniciativou opřenu o znalecký posudek, jehož závěry si stavebník během času přizpůsobuje, ale vždy jen v součinnosti se stavebním úřadem, v jehož pravomoci je posouzení nezbytných prací i povolení stavby. Případné osobní vyjádření znalce při soudním jednání ke stávající situaci by nemohlo popřít, že stěžovatel nerespektoval vydaný zákaz. Neprovedením tohoto důkazu se krajský soud nedopustil vady řízení. (...) Krajský soud přezkoumatelným způsobem vyložil, proč stěžovatelův postup nesplňuje podmínky krajní nouze. Nejvyšší správní soud se ztotožňuje i s názorem krajského soudu, že institut krajní nouze nelze zneužívat k legalizaci dlouhodobého protiprávního stavu ani k jeho dalšímu prohlubování.“*

[19] Stěžovatel konečně namítal, že uložená pokuta je pro něj likvidační ve smyslu judikatury Ústavního soudu a nesouhlasil s argumentací krajského soudu týkající se uložené pokuty. Se stěžovatelem lze souhlasit, že judikatura Ústavního soudu zapovídá ukládání likvidačních pokut. K tomu viz např. nálezy sp. zn. Pl. ÚS 3/02, sp. zn. Pl. ÚS 3/02, sp. zn. Pl. ÚS 12/03, a sp. zn. Pl. ÚS 52/13. Nejvyšší správní soud však souhlasí s krajským soudem, že předmětnou pokutu nelze považovat za likvidační. Krajský soud mj. uvedl, že: *„Likvidační pokutou je taková pokuta, která je způsobitelná pachateli sama o sobě přivodit platební neschopnost či ho donutit ukončit podnikatelskou činnost, nebo se v důsledku takové pokuty může stát na dlouhou dobu v podstatě jediným smyslem jeho podnikatelské činnosti splácení této pokuty, a zároveň je zde reálné riziko, že se pachatel, případně i jeho*

pokračování

rodina (jde-li o podnikající fyzickou osobu) na základě této pokuty dostanou do existenčních potíží (usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 4. 2010, č. j. 1 As 9/2008 - 133). Byť je soudu z úřední činnosti známo, že finanční situace žalobce a jeho rodiny zjevně není zcela uspokojivá, nelze přehlédnout, že žalobce dlouhodobě pokračuje ve výstavbě hotelu a vynakládá na to jistě nemalé částky. V daném případě stavební úřad výši pokuty odůvodnil a vyjádřil se i k tomu, proč ji za likvidační nepovažuje. Žalobce navíc během správního řízení k majetkové situaci nic neuváděl ani nedokládal; a to ani v odvolacím řízení, tedy v době, kdy znal výši uložené pokuty i názor stavebního úřadu na to, že není likvidační. Za této situace soud souhlasí se žalovaným, že uložená pokuta není likvidační ani zjevně nepřiměřená. Byť se jedná o pokutu uloženou ve výši téměř 25 % maximální možné výše (nikoli tedy při spodní hranici), reflektuje hodnotu a velikost stavby i opakované trestání žalobce za pokračování s výstavbou (žalobce byl za pokračování s výstavbou potrestán již rozhodnutím stavebního úřadu ze dne 19. 2. 2016, č. j. MCLISEN 00112/2016/2600/DRY, které bylo potvrzeno rozhodnutím žalovaného ze dne 17. 5. 2016, sp. zn. OUSR/MMB/0102894/2016, č. j. MMB/0197217/2016).“ Uvedeným závěrům nemá zdejší soud co vytknout a v plném rozsahu se s nimi ztotožňuje. Ostatně stěžovatel v kasační stížnosti ani netvrdí a nedokládá, z jakého důvodu je pro něj uložená pokuta likvidační, resp. v čem jsou závěry krajského soudu nesprávné či nepodložené. V této souvislosti nelze nezmínit ani to, že i ve shora označeném rozsudku ze dne 26. 2. 2020, č. j. 2 As 67/2019 - 26 (ve kterém se soud zabýval podobným protiprávním jednáním stěžovatele, za které mu byla rovněž uložena pokuta v řádu deseti tisíců), soud uvedl, že: „Pokud jde o tvrzenou likvidačnost pokuty s ohledem na finanční situaci stěžovatele a jeho rodiny, je třeba vycházet z toho, že jeho tvrzení nemá dostatečnou oporu v objektivních skutečnostech. Na jedné straně nemá od r. 1993 vlastní příjem a příjem jeho manželky je velmi nízký. Na druhé straně od r. 1993 staví hotel, a to na vlastních pozemcích a z vlastních prostředků, a podle fotodokumentace je hotel v takové fázi rozestavěnosti, že je vyloučeno, aby náklady s tím spojené byly neseny z uvedených skromných manželčích příjmů. Kromě toho stěžovatel ve stavbě stále pokračuje a náklady této činnosti pokrývá bez zadlužení.“

[20] V citovaném rozsudku č. j. 2 As 67/2019 - 26 se vyjádřil Nejvyšší správní soud i k tomu, zda skutečnost, že stěžovatel byl v řízení před krajským soudem osvobozen od soudních poplatků, vyvolává nutnost snížení pokuty za porušení stavebního zákona. Takovému požadavku Nejvyšší správní soud pro vzájemné odlišnosti obou institutů nevyhověl. Mj. uvedl, že: „Smyslem soudního poplatku je určitá regulace soudních návrhů a smyslem osvobození od jeho placení je ochrana účastníka řízení, který se nachází v natolik tíživých poměrech, že je pro něho zaplacení soudního poplatku takřka nemožné, a jemuž by v důsledku toho byl odepřen přístup k soudu (k tomu srovnej např. nálezy Ústavního soudu ze dne 5. 3. 2009, sp. zn. II. ÚS 2432/08). V případech, kdy soudní žaloba není zjevně neúspěšná a z prohlášení žadatele o osvobození od poplatku je zjevné, že by pro něho úplné splnění poplatkové povinnosti bylo tíživé či dokonce nemožné, je namístě poskytnutí úlevy. (...) Zcela jiný smysl má pokuta za protiprávní jednání. Je trestem a má nejen sankční povahu vůči pachateli, ale i obecně odrazující funkci. Ústavní soud v nálezu ze dne 25. 11. 2014, sp. zn. Pl. ÚS 14/09 vyslovil, že nepřijemný a úkorný účinek je přirozenou a žádanou vlastností pokuty, pokud neohrožuje existenci či důstojnost člověka. Pokuta má být v zásadě přiměřená spáchanému přestupku a pro určení její konkrétní výše v zákonném rozmezí slouží právě kritéria, která správní orgán hodnotí.“ Na uvedený rozsudek ze dne 26. 2. 2020, č. j. 2 As 67/2019 - 26, odkazuje soud v podrobnostech i stran vypořádání dalších námitek

(jak již bylo výše uvedeno, kasační stížnost v této jakož i v označené věci byly velmi podobné).

[21] Výše uvedeným hodnocením Nejvyšší správní soud nikterak nehodnotí dřívější postupy orgánů veřejné správy vůči stěžovateli. Úkolem zdejšího soudu bylo na podkladě kasační stížnosti posoudit, zda správní orgány pochybily, pokud stěžovatele shledaly vinným ze shora popsaného jednání a uložily mu pokutu. Nejvyšší správní soud podobně jako krajský soud shledal, že v nyní projednávané věci postupovaly správní orgány v souladu s právními předpisy.

[22] Z uvedených důvodů Nejvyšší správní soud kasační stížnost podle § 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s. zamítl.

[23] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšnému žalovanému nevznikly s tímto kasačním řízením žádné náklady přesahující jeho běžnou úřední činnost; proto mu soud rovněž náhradu nákladů nepřiznal.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. dubna 2020

JUDr. Tomáš Foltas
předseda senátu